

‘KWEEKVLEES KAN HET DEBAT OPENBREKEN’

Waarom lijken vleeseters blind voor de nadelen en vegetariërs voor de voordelen van vlees? Cor van der Weele kijkt naar eigenaardigheden in selectieve aandacht. De laatste jaren denkt ze vooral over kweekvlees en wat het kan betekenen voor onze blik op vlees, vertelde de bijzonder hoogleraar Humanistische wijsbegeerte bij haar oratie op 17 januari.

U constateert dat ons denken tegenstrijdig en irrationeel kan zijn.

‘Ik spreek over ambivalentie, tegenstrijdige waarderings, en dat is helemaal niet per se irrationeel. Onderzoek laat bij voorbeeld zien dat veel vleeseters ambivalent zijn over vlees; ze vinden het aan de ene kant lekker en gezond, maar ze zien ook de negatieve kanten rond dierenwelzijn. Vlees heeft geen eenduidige betekenis.’

Ambivalentie hoeft dus niet slecht te zijn?

‘Integendeel, ik vind het jammer dat ambivalentie in onze samenleving zo’n slechte naam heeft; dat we het zien als besluiteloosheid en slapheid. Maar snelle eenduidige meningen leiden ons juist naar snelle, te simpele oplossingen. En dat terwijl er rond vlees ernstige en ingewikkelde problemen bestaan.’

Maar we gaan zelf ook niet altijd eerlijk om met die tegenstrijdige informatie?

‘Dat klopt. Neem vleeseters, zij koesteren vaak een strategische onwetendheid rond dierenwelzijn. En vegetariërs geloven soms maar al te graag dat vleeseters huftriger zijn en dat vlees niet lek-

ker is. Dit zijn automatische mechanismen die in onszelf zitten. Als we onze ambivalenties accepteren kunnen we gemakkelijker als meer neutrale observator onze belangen wegen tegen die van anderen.’

In het vleesdebat is er ondertussen geen plek voor ambivalentie, iedereen zit in zijn eigen loopgraaf. Waarom denkt u dat kweekvlees die discussie lucht kan geven?

‘Kweekvlees trekt zich niets aan van de huidige polarisatie. Het is vlees, maar er komen geen dieren aan te pas, het groeit met behulp van weefselkweektechnieken uit stamcellen. Het mist dus een aantal nadelen van vlees, rond dierenwelzijn maar ook op het gebied van land-, energie- en watergebruik. Aan de andere kant leidt het ook tot onwennigheid en vragen, bijvoorbeeld of het niet te technologisch is. Het leidt tot een andere discussie rond vlees.’

Maar kweekvlees is toch nog vooral een idee?

‘Ja. De Maastrichtse onderzoeker Mark Post komt later dit jaar wel met de eerste gekweekte hamburger, maar dit moet vooral de aandacht trekken en meer geld voor onderzoek opleveren. Toch heeft het idee nu al veel invloed, ook doordat het de verbeelding op gang helpt. Dat kun je zien aan de ideeën van Eindhovense studenten industrieel ontwerp die gedachten over kweekvlees vormgeven. Dan lijkt het soms helemaal niet op vlees. Kweekvlees zorgt voor een nieuwe stemming: misschien zijn er meer onverwachte mogelijkheden.’ **RR**

VISIE <<

Na vijf jaar weer meer ganzen

Volgens een nieuw ganzenakkoord worden foerageergebieden voor winter ganzen omgevormd tot rustgebieden, wat boeren een veel lagere vergoeding oplevert. Ook moet een half miljoen zomerganzen gedood worden, maar vergassen is geen optie meer. Wat vindt dierecoloog Dick Melman?

De maatschappelijke weerstand tegen vergassen was groot.

‘Sorry, maar ik kan daar niks over zeggen. Als dierecoloog is dat niet mijn expertise.’

Ok. Gaat de populatie nu krimpen?

‘Wat mij verrast in de tekst van het akkoord is dat er na vijf jaar geen inspanning nodig zou zijn om de ganzenpopulatie op een laag peil te houden. Eieren hoeven dan bijvoorbeeld niet meer geschud te worden. Maar om de populatie ganzen op een laag niveau te houden moet wel degelijk blijvend een stevige inspanning geleverd worden. Hou je op met schudden of andere vormen van aantal-regulatie, dan neemt de populatie direct weer toe.’

Wordt dit akkoord wel uitgevoerd?

‘Het mooie van dit akkoord is dat het ondertekend is door de G7: zeven partijen, waaronder de Vogelbescherming en LTO. Zij zetten met dit akkoord gezamenlijk beleid uit, om in de winter het aantal doortrekkende ganzen te beheersen en het aantal zomerganzen te reduceren. Maar, naast het reduceren van aantallen is dit akkoord vooral ingezet als middel om tot betere beheersing van de kosten te komen.’

Het wordt goedkoper?

‘Op het moment worden boeren betaald voor het behouden van foerageergebieden voor overwinterende ganzen. Boeren zorgen ervoor dat er voldoende gras aanwezig is voor de ganzen. Wanneer deze gebieden rustgebieden worden, hoeven boeren niet meer voor voldoende voedsel te zorgen. De beheervergoeding zal een schadevergoeding worden. Schade valt echter erg lastig vast te stellen. In de winter groeit het gras niet of nauwelijks. Het lijkt er dan ook op dat dit akkoord voornamelijk een maatregel is om kosten te beheren.’ **ED**

STELLING

‘Making money with patents in poor countries is like a transfusion of blood drawn from a sick person to a healthy one’

Zeshan Hassan, promoveert op 28 januari in Wageningen